

فعل بر دو قسم است: ۱- صحیح ۲- معتل

۱- فعل صحیح، فعلی است که در حروف اصلی آن حرف عله (و-ا-ی) به کار نرفته باشد
مانند: أَخَذَ - ذهب

مهموز (در حروف اصلی خود همزه دارد): أَخَذَ
اقسام

فعل صحیح مضاعف (در حروف اصلی خود، دو حرف شبیه به هم دارد): فَرَّ (فَرَر)

مدّ (مَدَد)

سالم: فعلی است که همزه ندارد و حروف اصلی آن با هم متفاوت هستند: ذهب

جلّس

۲- فعل معتل: فعلی است که در حروف اصلی خود، حروف عله (و-ا-ی) به کار رفته باشد.
مانند: وصل - قول - رمی

واوی: وَعَدَ - وَجَدَ

مثال

یایی: يَقْظُ - يئس

اقسام فعل معتل

واوی: قَوْلَ - قَوِّفَ

اجوف

یایی: يَسِر

واوی: دَعَوَ - رَجَوَ

ناقص

یایی: رَمَى

لفیف: شَوَى

بیع

رضی

وقی

اعلال بر سه قسم است: ۱- اسکان ۲- قلب ۳- حذف

۱- اسکان: حروف عله را ساکن می‌کنیم (در مضارع اجوف‌ها و در مضارع ناقص‌ها)

مثال: يَقُولُ ← يَقُولُ^{اسکان} ← يَرْمِي^{اسکان} ← يَرْمِي^{اسکان} ←

۲- قلب: حروف عله را به حرف دیگری تبدیل می‌کنیم و خود بر سه قسم است:

الف) قلب به الف: حرف عله متحرک ماقبل مفتوح ملقب به الف می‌شود: قَوْلَ ← قَوْلَ^{قلب به الف} ← قَالَ

ب) قلب به ی: حرف عله ماقبل مکسور قلب به «ی» می‌شود. إِوْضَاحَ ← إِوْضَاحَ^{قلب به ی} ← إِوْضَاحَ

ج) قلب به و: حرف عله ماقبل مضموم قلب به «واو» می‌شود. يُؤَيِّنَ ← يُؤَيِّنَ^{قلب به واو} ← يُؤَيِّنَ

۳- حذف: حرف عله را حذف می‌کنیم. اعلال به حذف در موارد زیر است:

الف) در مضارع و امر مثال واوی: وَجَدَ ← وَجَدَ^{مضارع} ← يَجِدُ^{امر} ← جَد

ب) در مواردی که دو حرف ساکن به هم می‌رسند و یکی از این دو حرف، عله باشد.

مثال: لَمْ + يَقُولُ ← لَمْ يَقُولُ^{حذف} ← لَمْ يَقُلْ

ج) در مضارع مجزوم و امر ناقص‌ها:

مثال: لَمْ + يَدْعُو ← لَمْ يَدْعُو^{حذف} ← لَمْ يَدْعُ

تَدْعُو ← تَدْعُو^{حذف} ← أَدْعُ